

การแสวงหาและใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Information Seeking and Usage of Graduate Students at
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

สิริวิญญ์ สุขสม¹ และ ธิดา แซ่ซุ่น^{2*}

Sitawit Suksom¹ and Thida Saechan^{2*}

สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช^{1, 2}

Information Management Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University^{1, 2}

e-mail: 6311226008@nstru.ac.th¹, thida_sae@nstru.ac.th²

Received: February 4, 2024 Revised: November 14, 2024 Accepted: November 18, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ และปัญหาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 174 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ในประเทศไทยอยู่ในระดับมาก มีการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้คำค้นหลายคำ และมีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการศึกษา เช่น ทำรายงาน สัมมนา และ (2) ด้านปัญหาจากการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาด้านการสืบค้นสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ใช้คำค้นยาวเกินไป พิมพ์คำค้นผิด อย่างไรก็ตาม นักศึกษาแก้ไขปัญหาเมื่อไม่พบสารสนเทศที่ต้องการ นักศึกษาจะเปลี่ยนคำค้นจากคำที่เกี่ยวข้องกัน และสืบค้นจากหลาย ๆ แหล่ง ปัญหาอื่น ๆ ที่พบในระดับปานกลาง คือ นักศึกษาไม่รู้จักรหัสสารสนเทศที่ต้องการ และด้านความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ

คำสำคัญ: การแสวงหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

This research aims to study the information seeking and usage behaviors, as well as the challenges faced by graduate students at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. The sample consists of first and second-year graduate students who are registered for the second semester of the academic year 2023, totaling 174 individuals. Data were collected using a questionnaire and analyzed using statistical methods including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings reveal that (1) students have a moderate overall need for information seeking, with a high level of engagement in seeking information from online databases in Thailand. They often conduct searches using multiple keywords and utilize information for academic

purposes such as report writing and seminars. (2) Regarding the challenges in information seeking, students experience moderate difficulties in searching for information, such as using excessively long keywords or making typographical errors. However, when they cannot find the desired information, students adapt by changing their keywords to related terms and searching across multiple sources. Other challenges identified at a moderate level include a lack of familiarity with the required information sources and difficulties in understanding foreign languages.

Keywords: Information Seeking, Information Usage, Graduate Students.

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ (ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565, 2565) ผลการศึกษาสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย พบว่า นักศึกษาต้องมีความรู้พื้นฐานและพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องทันต่อเหตุการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน รวมทั้งต้องมีความรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของศาสตร์ที่ตนศึกษา (เจ้าภาพรณ์ วิริยะสกุลธรรณ และคณะ, 2563) กิจกรรมหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในทางวิชาการและวิชาชีพ คือ การแสวงหาสารสนเทศ ซึ่งเป็นกิจกรรมค้นหาข้อมูลข่าวสาร มีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยจะสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำสารสนเทศมาช่วยแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และจะยุติลงเมื่อไม่ต้องการสารสนเทศ (กนิษฐา บุญประคอง และคณะ, 2561) กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาประสบปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือมีคำถามที่ต้องการคำตอบ แต่ยังมีความรู้ไม่เพียงพอในการแก้ปัญหา การแสวงหาสารสนเทศก็จะเกิดขึ้นจนกระทั่งได้สารสนเทศใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือได้รับคำตอบที่ต้องการแล้ว (จุฑาทิพย์ จันทรลุน, 2563) การแสวงหาสารสนเทศมีความสำคัญต่อนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการเรียน การทำวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ การเพิ่มเติมความรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการสารสนเทศที่จำเป็นทั้งการศึกษาค้นคว้า (ไพบรมา เอียงราช และคณะ, 2566) ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้จัดบริการทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการวิจัย และบทความจากวารสารทั้งเอกสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบริการระบบอินเทอร์เน็ต และแนะนำแหล่งสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ที่ผู้ใช้บริการสามารถดาวน์โหลดในรูปแบบเอกสารฉบับเต็ม (Full-Text Document) ได้ เช่น ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (TDC Thailis) วารสารออนไลน์ไทยใจ (ThaiJO) ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ เช่น ACM Digital Library, SpringerLink และ Academic Search Ultimate เป็นต้น เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จากการสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบในการแสวงหาและใช้สารสนเทศนั้น ได้แก่ การกำหนดคำที่ใช้ในการสืบค้น (อัญญนิชตา รุ่งวิชานวิวัฒน์ และฤทัยชนนี สิทธิชัย, 2556) หนังสือที่มีอยู่มีเนื้อหาไม่ทันสมัย หนังสืออ้างอิงมีน้อย และวิทยานิพนธ์มีน้อย (เพ็ญรุ่ง แต้ใส, 2556; อัญญนิชตา รุ่งวิชานวิวัฒน์ และฤทัยชนนี สิทธิชัย, 2556)

ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลฐานข้อมูลออนไลน์จากภายนอกมหาวิทยาลัย แหล่งสารสนเทศอยู่ไกลทำให้ไม่สะดวกในการใช้บริการ ระบบอินเทอร์เน็ตขัดข้องบ่อยและช้า (ไพบรมา เสงี่ยมราช และคณะ, 2566; เพ็ญรุ่ง แสงใส, 2556) จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาและใช้สารสนเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ของผู้ใช้บริการ ซึ่งมีความสำคัญต่อบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารสนเทศของศูนย์วิทยบริการ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการแสวงหาและใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อใช้สำหรับการวางแผนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จัดบริการสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว รวมถึงเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการบริการของศูนย์วิทยบริการ และหลักสูตรบัณฑิตศึกษา จัดกิจกรรมเพิ่มทักษะการสืบค้น และแนะนำแหล่งสารสนเทศแก่นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับมหาวิทยาลัยในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้กับให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้ใช้บริการของศูนย์วิทยบริการได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศอย่างเต็มประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. ศึกษาปัญหาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 263 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ม.ป.ป.) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 174 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

2. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชาที่ศึกษา

ส่วนที่ 2 ความต้องการในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าวัดระดับความคิดเห็น จำนวน 6 ข้อ โดยใช้มาตรวัด 5 ระดับ จำแนกเป็น ระดับ 5 คือ มากที่สุด ระดับ 4 คือ มาก ระดับ 3 คือ ปานกลาง ระดับ 2 คือ น้อย และ ระดับ 1 คือ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัญหาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าวัดระดับความคิดเห็น จำนวน 4 ข้อ โดยใช้มาตรวัด 5 ระดับ เช่นเดียวกับส่วนที่ 2 และข้อเสนอแนะเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยด้านความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยผู้สอนด้านสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ และเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์จากศูนย์วิทยบริการที่มีประสบการณ์การสืบค้นสารสนเทศมากกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC คือ 0.67-1.00 จากนั้นสร้างแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form แล้วดำเนินการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน ศิริชัย พงษ์ชัย, 2561) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 แจกคิวอาร์โค้ดให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 174 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 4.50–5.00 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด
- 3.50–4.49 หมายถึง ระดับความต้องการมาก
- 2.50–3.49 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง
- 1.50–2.49 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย
- 0.00–1.49 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	111	63.79
ชาย	63	36.21
อายุ		
21-30 ปี	78	44.83
31-40 ปี	57	32.76
41-50 ปี	33	18.97
50 ปีขึ้นไป	6	3.45

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	114	65.52
ปริญญาเอก	60	34.48
ระดับชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	92	52.87
ชั้นปีที่ 2	82	47.13
สาขาวิชาที่ศึกษา		
1) คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา	97	55.75
2) บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืน	17	9.77
3) คณะครุศาสตร์ สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	16	9.20
4) คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการพัฒนา	15	8.62
5) คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารดิจิทัล	8	4.60
6) คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชานวัตกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสร้างสรรค์	6	3.45
7) คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาสื่อสารการเมือง	5	2.87
8) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชานวัตกรรมการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	4	2.30
9) คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3	1.72
10) คณะมนุษยศาสตร์ การจัดการศิลปะและวัฒนธรรมสร้างสรรค์	3	1.72

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 111 คน (ร้อยละ 63.79) และเพศชาย จำนวน 63 คน (ร้อยละ 36.21) มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 78 คน (ร้อยละ 44.83) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 57 คน (ร้อยละ 32.76) อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 33 คน (ร้อยละ 18.97) และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน (ร้อยละ 3.45) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 114 คน (ร้อยละ 65.52) และ ระดับปริญญาเอก จำนวน 60 คน (ร้อยละ 34.48) ชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่เรียนชั้นปี 1 จำนวน 92 คน (ร้อยละ 52.87) และชั้นปีที่ 2 จำนวน 82 คน (ร้อยละ 47.13)

สาขาวิชาที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 97 คน (ร้อยละ 55.75) รองลงมาคือ สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการบริหารการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 17 คน (ร้อยละ 9.77) สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 9.20) สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการพัฒนา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 8.62) สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารดิจิทัล จำนวน 8 คน (ร้อยละ 4.60) สาขาวิชานวัตกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสร้างสรรค์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 3.45) สาขาวิชาสื่อสารการเมือง จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.87) สาขาวิชานวัตกรรมการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.30) สาขาวิชายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและการจัดการศิลปะและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ จำนวน 3 คน เท่ากัน (ร้อยละ 1.72) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ความต้องการในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

ตารางที่ 2

ความต้องการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษา

ความต้องการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ฐานข้อมูลออนไลน์ในประเทศไทย	3.69	1.01	มาก
1.1 วารสารออนไลน์ไทยใจ (ThaiJO)	3.94	0.92	มาก
1.2 ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ (TDC Thailis)	3.71	0.93	มาก
1.3 คลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)	3.60	1.09	มาก
1.4 ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศศูนย์วิทยบริการ (OPAC)	3.52	1.02	มาก
2. ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ	2.44	1.14	น้อย
2.1 SpringerLink - Journal	2.77	1.13	ปานกลาง
2.2 IEEE/IET Electronic Library (IEL)	2.70	1.13	ปานกลาง
2.3 ACM Digital Library	2.67	1.02	ปานกลาง
2.4 ScienceDirect	2.43	1.22	น้อย
2.5 American Chemical Society Journal (ACS)	2.34	1.14	น้อย
2.6 Academic Search Ultimate	2.22	1.12	น้อย
2.7 EBSCO Discovery Service (EDS) Plus Full Text	2.19	1.13	น้อย
2.8 Emerald Management	2.18	1.10	น้อย
3. แหล่งสารสนเทศออนไลน์อื่น ๆ	3.39	1.08	ปานกลาง
3.1 โซเซียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ยูทูบ	3.46	1.12	ปานกลาง
3.2 กูเกิล สกอลาร์ (Google Scholar)	3.42	1.09	ปานกลาง
3.3 โปรแกรมค้นหา (Search Engine)	3.28	1.04	ปานกลาง
4. วิธีการสืบค้นสารสนเทศ	3.63	0.92	มาก
4.1 ใช้คำค้นหลายคำ	3.95	0.81	มาก
4.2 ใช้วลีในการสืบค้น	3.69	0.90	มาก
4.3 ใช้คำค้นเดียว	3.68	0.97	มาก
4.4 การกรองเนื้อหาโดยใช้ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง บทคัดย่อ	3.66	0.86	มาก
4.5 ใช้ตัวดำเนินการบูลีน (Boolean operator) เช่น AND, OR, NOT และ หรือ ไม่	3.20	0.89	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.13	1.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) โดยนักศึกษาต้องการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ในประเทศไทยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมาคือ วิธีการสืบค้นสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.63$) แสวงหาจากแหล่งสารสนเทศออนไลน์

อื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และแสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) ตามลำดับ

นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลในประเทศไทยค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยแสวงหาสารสนเทศจากวารสารออนไลน์ไทยใจ (ThaiJO) ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ (TDC Thailis) ($\bar{X} = 3.71$) คลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR) ($\bar{X} = 3.60$) และฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศศูนย์วิทยบริการ (OPAC) ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ

นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลต่างประเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ฐานข้อมูลที่นักศึกษาความต้องการแสวงหาสารสนเทศที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ SpringerLink-Journal ($\bar{X} = 2.77$) IEEE/IET Electronic Library ($\bar{X} = 2.70$) และ ACM Digital Library ($\bar{X} = 2.67$) ส่วนฐานข้อมูลต่างประเทศที่นักศึกษาต้องการแสวงหาในระดับน้อย ได้แก่ ScienceDirect ($\bar{X} = 2.43$) American Chemical Society Journal (ACS) ($\bar{X} = 2.34$) Academic Search Ultimate ($\bar{X} = 2.22$) EBSCO Discovery Service (EDS) Plus Full Text ($\bar{X} = 2.19$) และ Emerald Management ($\bar{X} = 2.18$)

นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศออนไลน์อื่น ๆ ค่าเฉลี่ยรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาแสวงหาสารสนเทศผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ยูทูบ ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมาคือ กูเกิล สกอลาร์ (Google Scholar) ($\bar{X} = 3.42$) และ โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ($\bar{X} = 3.28$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาวิธีการสืบค้นสารสนเทศรายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้คำค้นหลายคำในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาคือ ใช้วลีในการสืบค้น ($\bar{X} = 3.69$) ใช้คำค้นเดียว ($\bar{X} = 3.68$) การกรองเนื้อหาโดยใช้ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง บทคัดย่อ ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนนักศึกษามีวิธีสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ในระดับปานกลาง คือ ใช้ตัวดำเนินการบูลีน (Boolean Operator) เช่น AND, OR, NOT และ หรือ ไม่ ($\bar{X} = 3.20$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3

การใช้สารสนเทศของนักศึกษา

การใช้สารสนเทศของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศ	3.87	0.88	มาก
1.1 เพื่อประกอบการศึกษา เช่น ทำรายงาน สัมมนา	4.08	0.86	มาก
1.2 เพื่อทำวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์	3.97	0.86	มาก
1.3 เพื่อศึกษาหาความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสาขาวิชา	3.87	0.89	มาก
1.4 เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและทำให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนได้ดีขึ้น	3.78	0.80	มาก
1.5 เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว	3.66	0.93	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การใช้สารสนเทศของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. เนื้อหาหรือสารสนเทศที่ต้องการใช้งาน	3.17	1.08	ปานกลาง
2.1 ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา	4.06	0.85	มาก
2.2 ด้านปรัชญา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.14	0.94	ปานกลาง
2.3 ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรม	3.05	1.03	ปานกลาง
2.4 ด้านบริหารธุรกิจ การจัดการ และการท่องเที่ยว	2.94	0.96	ปานกลาง
2.5 ด้านศิลปะ จิตรกรรมและวัฒนธรรม	2.66	1.08	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.52	1.05	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และใช้เนื้อหาสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการศึกษา เช่น ทำรายงาน สัมมนา ($\bar{X} = 4.08$) เพื่อทำวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ ($\bar{X} = 3.97$) เพื่อศึกษาหาความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสาขาวิชา ($\bar{X} = 3.87$) เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและทำให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.78$) และเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.66$)

นักศึกษาต้องการเนื้อหาหรือสารสนเทศเพื่อนำไปใช้งานค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษาต้องการเนื้อหาหรือสารสนเทศด้านการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ส่วนด้านที่นักศึกษาต้องการใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านปรัชญา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.14$) ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.05$) ด้านบริหารธุรกิจ การจัดการและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.94$) และ ด้านศิลปะ จิตรกรรม และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.66$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ปัญหาการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 4

ปัญหาด้านการแสวงหาสารสนเทศ

ปัญหาด้านการแสวงหาสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัญหาด้านการสืบค้นสารสนเทศ	2.64	1.09	ปานกลาง
1.1 ใช้คำค้นยาวเกินไป	2.94	0.92	ปานกลาง
1.2 พิมพ์คำค้นผิดหรือสะกดคำผิด	2.84	0.95	ปานกลาง
1.3 ไม่ทราบวิธีค้นหาในฐานข้อมูลออนไลน์	2.54	1.16	ปานกลาง
1.4 วิธีการสืบค้นยุ่งยากและซับซ้อน	2.47	1.15	น้อย
1.5 ขาดความรู้ในการกำหนดคำค้นที่ตรงกับสารสนเทศที่ต้องการ	2.44	1.14	น้อย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญหาด้านการแสวงหาสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. การแก้ไขปัญหาหากไม่ได้สารสนเทศที่ต้องการหลังสืบค้น	3.55	0.97	มาก
2.1 เปลี่ยนคำค้นจากหลาย ๆ คำที่เกี่ยวข้อง	3.88	0.91	มาก
2.2 สืบค้นจากหลาย ๆ แหล่ง	3.83	0.87	มาก
2.3 ใช้เทคนิคการสืบค้นที่หลากหลาย เช่น โดยใช้คำเชื่อมการใช้ตรรกะบูลีน (AND, OR, NOT)	3.33	0.87	ปานกลาง
2.4 ขอคำแนะนำวิธีการสืบค้นสารสนเทศจากบรรณารักษ์	3.16	1.02	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.05	1.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาด้านการแสวงหาสารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) พบปัญหาการสืบค้นสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) และนักศึกษามีการแก้ไขปัญหาหากไม่ได้สารสนเทศที่ต้องการหลังสืบค้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาพบปัญหาการสืบค้นสารสนเทศ ได้แก่ ใช้คำค้นยาวเกินไป ($\bar{X} = 2.94$) พิมพ์คำค้นผิดหรือสะกดคำผิด ($\bar{X} = 2.84$) และไม่ทราบวิธีค้นหาในฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 2.54$) อย่างไรก็ตาม มีนักศึกษาประสบปัญหาการสืบค้นสารสนเทศในระดับน้อย ได้แก่ นักศึกษาเห็นว่าวิธีการสืบค้นยุ่งยากและซับซ้อน ($\bar{X} = 2.47$) และขาดความรู้ในการกำหนดคำค้นที่ตรงกับสารสนเทศที่ต้องการ ($\bar{X} = 2.44$)

นักศึกษามีการแก้ไขปัญหาหากไม่ได้สารสนเทศที่ต้องการหลังสืบค้นในระดับมาก ได้แก่ โดยการเปลี่ยนคำค้นจากหลาย ๆ คำที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$) และ สืบค้นจากหลาย ๆ แหล่ง ($\bar{X} = 3.83$) อย่างไรก็ตาม มีการแก้ไขปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ นักศึกษาแก้ไขปัญหาด้วยการใช้เทคนิคการสืบค้นที่หลากหลาย เช่น โดยใช้คำเชื่อม การใช้ตรรกะบูลีน (AND, OR, NOT) ($\bar{X} = 3.33$) และ ขอคำแนะนำวิธีการสืบค้นสารสนเทศจากบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 3.16$)

ตารางที่ 5

ปัญหาการใช้สารสนเทศ

ปัญหาการใช้สารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ	2.56	1.11	ปานกลาง
1.1 ไม่รู้จักแหล่งสารสนเทศที่ต้องการ	2.63	1.15	ปานกลาง
1.2 ไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ	2.61	0.96	ปานกลาง
1.3 ฐานข้อมูลที่สืบค้นขัดข้องบ่อยทำให้ไม่สามารถเข้าถึงได้	2.43	1.19	น้อย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัญหาด้านการใช้สารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ปัญหาทางเทคนิคและอื่น ๆ	2.34	1.19	น้อย
2.1 ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ เช่น อ่อนภาษาอังกฤษ	2.56	1.19	ปานกลาง
2.2 ระบบอินเทอร์เน็ตขัดข้องบ่อย/อินเทอร์เน็ตช้า	2.36	1.16	น้อย
2.3 ไม่ทราบวิธีการตั้งค่าเว็บเบราว์เซอร์ เพื่อให้สามารถสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์จากบ้าน/ที่ทำงานได้	2.31	1.21	น้อย
2.4 สมรรถนะของคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือต่ำ	2.14	1.16	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.44	1.16	น้อย

จากตารางที่ 5 นักศึกษาประสบปัญหาด้านการใช้สารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) และปัญหาทางเทคนิคและอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$) เมื่อพิจารณาปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศรายข้อ พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศระดับปานกลาง ได้แก่ นักศึกษาไม่รู้จักแหล่งสารสนเทศที่ต้องการ ($\bar{X} = 2.63$) และไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ ($\bar{X} = 2.61$) อย่างไรก็ตาม ปัญหาฐานข้อมูลที่สืบค้นขัดข้องบ่อยทำให้ไม่สามารถเข้าถึงได้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$)

ส่วนปัญหาทางเทคนิคและปัญหาอื่น ๆ ในระดับปานกลาง คือ นักศึกษาประสบปัญหาความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ เช่น อ่อนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) นักศึกษาประสบปัญหาทางเทคนิคอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ระบบอินเทอร์เน็ตขัดข้องบ่อย/อินเทอร์เน็ตช้า ($\bar{X} = 2.36$) ไม่ทราบวิธีการตั้งค่าเว็บเบราว์เซอร์ เพื่อให้สามารถสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์จากบ้าน/ที่ทำงานได้ ($\bar{X} = 2.31$) และสมรรถนะของคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือต่ำ ($\bar{X} = 2.14$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) โดยนักศึกษาต้องการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ในประเทศไทยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมา คือ วิธีการสืบค้นสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.63$) แสวงหาจากแหล่งสารสนเทศออนไลน์อื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และแสวงหาจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) ตามลำดับ นักศึกษาใช้สารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และใช้เนื้อหาสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$)

2. ด้านปัญหาการแสวงหาและใช้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาด้านการแสวงหาสารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) โดยพบปัญหาการสืบค้นสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) และมีการแก้ไขปัญหาหากไม่ได้สารสนเทศที่ต้องการหลังสืบค้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$)

การอภิปรายผล

1. ด้านความต้องการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไปรมา เที่ยงราช และคณะ (2566) ที่มีความต้องการแสวงหาสารสนเทศจาก ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (TDC Thailis) วารสารออนไลน์ไทยใจ (ThaiJO) และคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR) ซึ่งเข้าถึงได้สะดวกจากที่บ้านหรือที่ทำงาน

นักศึกษามีความต้องการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยบอกรับเป็นสมาชิกอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากฐานข้อมูลต่างประเทศผู้ใช้งานต้องใช้คำสำคัญ และผลการค้นที่ได้เป็นภาษาอังกฤษ ส่งผลให้มีการใช้งานฐานข้อมูลต่างประเทศน้อย ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาในงานวิจัยนี้ในด้านความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ ศูนย์วิทยบริการ ควรจัดกิจกรรมเสริมทักษะนักศึกษาด้านการสืบค้นฐานข้อมูลต่างประเทศ เทคนิคการสืบค้น และเครื่องมือดิจิทัลช่วยแปลความหมาย ทำให้การสืบค้นง่ายและสะดวกขึ้น ตลอดจนการจัดบริการเลือกสรรสารสนเทศเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มสาขาวิชา (ปาริชาติ และสระขวัญ, 2559) เพื่อให้นักศึกษาได้รับสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

นักศึกษามีวิธีการสืบค้นสารสนเทศค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า นักศึกษาใช้คำค้นหลายคำ รองลงมาใช้เป็นวลี และ ใช้คำค้นเดียวในการสืบค้น เช่น คำว่า “การบริหาร” “มัธยมศึกษา” แสดงว่า นักศึกษามีความพยายามในการแสวงหาโดยกำหนดคำค้นหลายคำ แบ่งคำค้น ปรับกลยุทธ์ในการสืบค้นได้ และใช้เทคนิคกรองเนื้อหาโดยใช้ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง บทคัดย่อด้วย เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไปรมา เที่ยงราช และคณะ (2566) ที่ใช้กลยุทธ์ใช้คำหลายคำ วลี และ ใช้คำค้นเดียวในการสืบค้นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการใช้คำหลายคำสามารถจำกัดขอบเขตการสืบค้นเพื่อให้ได้ผลการสืบค้นที่แคบและตรงกับความ ต้องการ อย่างไรก็ตาม นักศึกษามีการใช้งานตัวดำเนินการบูลีน เช่น AND, OR, NOT ในระดับปานกลาง เนื่องจากการใช้ตัวดำเนินการบูลีนเพื่อจำกัดขอบเขตให้ได้เอกสารที่ตรงหรือละเอียดมากขึ้น หากนักศึกษาสืบค้นโดยใช้คำหลายคำ วลี หรือคำเดียว และได้เอกสารเพียงพอต่อความต้องการแล้ว นักศึกษาจึงไม่ใช้ตัวดำเนินการบูลีนในการสืบค้น

2. ด้านการใช้สารสนเทศ พบว่า วัตถุประสงค์ในใช้สารสนเทศของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการศึกษา ทำรายงาน สัมมนา และทำวิทยานิพนธ์/ดุขุณิพนธ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไปรมา เที่ยงราช และคณะ (2566) และ วรภัทร อาปะโม และญานิน สุดสวนสี (2562) ที่พบว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศเพื่อทำวิทยานิพนธ์หรือดุขุณิพนธ์ เพราะหลักสูตรระดับบัณฑิตที่เปิดสอน เน้นการทำวิทยานิพนธ์หรือดุขุณิพนธ์เป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตร ประกอบกับในระหว่างการศึกษา มีรายวิชาสัมมนา ที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเพื่อใช้ในการนำเสนองานตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายด้วย

3. ด้านปัญหาจากการแสวงหา นักศึกษาประสบกับปัญหาการสืบค้นสารสนเทศในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไปรมา เที่ยงราช และคณะ (2566) ในด้านไม่ทราบวิธีค้นหาในฐานข้อมูลออนไลน์ สอดคล้องกับปัญหาที่นักศึกษาใช้คำค้นยาวเกินไป มีการพิมพ์คำค้นผิดหรือสะกดคำผิด เพราะนักศึกษามีพฤติกรรมการสืบค้นที่เคยชินกับการสืบค้นจากโปรแกรมค้นหา เช่น กูเกิล ที่ผู้ใช้งานสามารถพิมพ์คำค้นยาว ๆ ได้ มีเครื่องมือตรวจสอบการสะกดคำ ซึ่งฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นักศึกษาต้องกำหนดคำค้นหรือแนวคิดเพื่อที่จะสืบค้นเป็นคำหรือวลี เมื่อกำหนดคำค้นยาว ๆ จะทำให้ไม่พบผลการสืบค้น และหากไม่ได้สารสนเทศที่ต้องการหลังสืบค้น นักศึกษาแก้ไขโดยการเปลี่ยนคำค้นจากหลาย ๆ คำที่เกี่ยวข้อง และสืบค้น

จากหลาย ๆ แหล่ง หรือจากฐานข้อมูลออนไลน์อื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจัยของ ประภาส พาวินันท์ และกันยารัตน์ ทองแก้ว (2561) ที่ศึกษาพฤติกรรมการสืบค้นสารสนเทศ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีการแสวงหาสารสนเทศทางกฎหมายจากหลายแหล่ง และการสืบค้นสารสนเทศด้วยวิธีการหลากหลาย ดังนั้น ศูนย์วิทยบริการ ควรจัดทำสื่อหรือบริการอบรมเทคนิคการสืบค้น โดยมีเนื้อหา เช่น เทคนิคการกำหนดคำค้นและวิธีการสืบค้นจากฐานข้อมูล การกำหนดคำค้นเป็นภาษาอังกฤษ ตลอดจนแหล่งสารสนเทศสำหรับการตรวจสอบคำศัพท์ อาจจะเป็นพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หรือ ระบบฐานข้อมูลคำศัพท์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา หรือ พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย เพื่อให้ นักศึกษาค้นคว้า และตรวจสอบการใช้คำศัพท์ที่ถูกต้อง ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์อีกด้วย

4. ปัญหาการใช้สารสนเทศ นักศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิตา คำหอม (2562) ที่ศึกษาปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในสำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์โดยพบว่า ผู้ใช้บริการไม่ทราบว่าสำนักวิทยบริการฯ มีฐานข้อมูลอะไรบ้าง ฐานข้อมูลออนไลน์ที่จัดให้บริการมีไม่เพียงพอ การขัดข้องของระบบเครือข่ายทำให้เข้าใช้ฐานข้อมูลไม่ได้ ดังนั้น ศูนย์วิทยบริการ ควรจัดทำสื่อหรือมีบริการอบรมให้ความรู้ด้านฐานข้อมูลในประเทศและต่างประเทศ อาจจะเป็นสื่อวิดีโอให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์หรือยูทูปของศูนย์วิทยบริการ หรือจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีเนื้อหาที่จะส่งเสริม นักศึกษาได้เรียนรู้ด้านการใช้และสืบค้นสารสนเทศ เช่น แนะนำฐานข้อมูล ข้อจำกัดของฐานข้อมูล การจัดการผลการสืบค้นที่ได้รับ รวมทั้งควรจัดสรรงบประมาณจัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์ให้เพียงพอต่อความต้องการ และติดตั้งอุปกรณ์กระจายสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมในอาคารเรียนและอาคารกิจกรรมด้วย

5. ปัญหาทางเทคนิคและปัญหาอื่น ๆ นักศึกษาประสบปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาด้านความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ เช่น อ่อนภาษาอังกฤษ คำเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิตา คำหอม (2562) และ ปาริชาติ แสงระชฏ และคณะ (2566) พบว่า ผู้ใช้บริการมีข้อจำกัดด้านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง เพราะภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนและใช้เวลาโดยเริ่มต้นจากการฟัง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง โดยบรรณารักษ์ควรจัดบริการสอนและให้คำปรึกษาในการกำหนดคำค้นเป็นภาษาอังกฤษ การใช้โปรแกรมแปลภาษา และแนะนำแหล่งสารสนเทศเฉพาะวิชา เช่น พจนานุกรมเฉพาะวิชา ทั้งในในรูปแบบออนไลน์ และในหรือนอกศูนย์วิทยบริการ (พลอยธัญญา ปาพิขญ์นันท์, 2565)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์วิทยบริการ จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษบัณฑิตศึกษาแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศน้อย ดังนั้น ศูนย์วิทยบริการ ควรเพิ่มเติมการประชาสัมพันธ์ ขอบเขตเนื้อหาสาขาวิชาที่ครอบคลุมของแต่ละฐานข้อมูล เพื่อให้ นักศึกษาทราบว่าฐานข้อมูลใดบ้างที่มีบทความวารสาร เอกสารการประชุมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาของตนเอง ด้านวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล นักศึกษาใช้ตัวดำเนินการบูลีน (Boolean Operator) เช่น AND, OR, NOT ในระดับปานกลาง ดังนั้นศูนย์วิทยบริการ ควรอบรมวิธีการสืบค้นข้อมูล ฝึกฝนทักษะการกำหนดคำค้น แนวคิดการค้น แนะนำเทคนิคในการสืบค้นข้อมูล และการเข้าถึงฐานข้อมูลหาต้องเข้าถึงจากที่บ้านหรือที่ทำงาน ตลอดจนจัดทำคู่มือการสืบค้นสารสนเทศสำหรับ นักศึกษบัณฑิตศึกษาตั้งแต่วันปฐมนิเทศเพื่อให้ นักศึกษามีทักษะการสืบค้นสารสนเทศ และรับรู้ว่ามีทรัพยากร

สารสนเทศใดบ้าง และควรจัดทำสื่อกราฟิก วิดีโอ หรือมีบริการอบรมให้ความรู้ด้านการสืบค้นฐานข้อมูลในประเทศและต่างประเทศ และเทคนิคการกำหนดคำค้น เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าถึง และเรียนรู้ได้ผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก หรือ ยูทูปของศูนย์วิทยบริการ

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ดูแลหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ผู้ดูแลหลักสูตรหรืออาจารย์ที่ปรึกษาควรมีการส่งเสริมการใช้ภาษาภาษาอังกฤษ หรือควรมีการเปิดสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพิ่มมากขึ้น หรือควรมอบหมายงานด้วยการสืบค้นบทความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักศึกษาจะสัมมนาหรือทำวิทยานิพนธ์เป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษารู้จักฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ ทั้งยังได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มเติมด้วย ตลอดจนหลักสูตรควรจัดเวลาอบรมเชิงปฏิบัติการสืบค้นสารสนเทศเพิ่มเติม เพื่อให้ นักศึกษามีโลกทัศน์ของการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาการแสวงหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มปริมาณการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และเกิดความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย และเพื่อปรับปรุงคุณภาพบริการ

2.2 ควรศึกษาเชิงลึกโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ที่จัดให้บริการ โดยเฉพาะฐานข้อมูลออนไลน์ภาษาต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอ.ว.) เช่น พฤติกรรมการกำหนดคำค้น การกำหนดแนวคิดเพื่อสืบค้นสารสนเทศ เพื่อลดช่องว่างของปัญหา และให้ผู้ใช้บริการได้ผลการค้นที่ตรงกับความต้องการและนำไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระ โดยเฉพาะกลุ่มสาขาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ กลุ่มสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์ และตัวแปรอิสระอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการให้บริการ

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา บุญประคอง, กฤติยาณี เหล่าสายเชื้อ, วราพรรณ อภิศุภะโชค และศิริพร เลิศไพศาลวงศ์. (2561).

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักวิจัยโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 25(1), 371-390. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/126949>

จุฑาทิพย์ จันทรลุน. (2563). พฤติกรรมสารสนเทศในยุคโควิด-19. *วารสารห้องสมุด*, 64(2), 36-49.

https://so06.tci-thaijo.org/index.php/tla_bulletin/article/view/244124

เจษฎาภรณ์ วิริยะสกุลธรม, จันทรชลิ มาพุท และสุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2563). อนาคตภาพสมรรถนะพื้นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไทย. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 15(2), 81-91.

<https://edu.buu.ac.th/vesd/jesd15-2.html>

ชลิตา คำหอม. (2562). การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. *วารสารบรรณศาสตร์ มคอ*, 12(2), 1-14.

<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jlis/article/view/12216>

- ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565. (2565, 9 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง. หน้า 21-34.
- ประภาส พาวินันท์ และกันยารัตน์ ทองแก้ว. (2561). การแสวงหาและการสืบค้นสารสนเทศดิจิทัลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(3), 174-185. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/view/161989>
- ปาริชาติ แสงระฆัง. (2559). บริการสารสนเทศในห้องสมุดยุคดิจิทัล. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 11(38), 1-10. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-lru/article/view/100100>
- ปาริชาติ แสงระฆัง, กนกพร นาสมตริก ชิมิโอนิกะ, อรณิต เชี่ยวเวทย์ และกรรณศาสตร์ แก้วแสนทิพย์. (2566). การศึกษาการใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 18(63), 68-78. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-lru/article/view/257631>
- ไพบรมา เจริญราช, ชุมแพน บุญยืน และนวรรตน์ เดชพิมล. (2566). พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*, 16(1), 18-30. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JLIS_SWU/article/view/262249
- พลอยธัญญา ปาพิขญ์ธนันท์. (2565). แนวทางการบริหารจัดการห้องสมุดยุคใหม่ คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(12), 61-76. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/256728/>
- เพ็ญรุ่ง แป้งใส. (2556). การใช้สารสนเทศของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 8(1), 50-66. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PNRU_JHSS/article/view/41764
- วรภัทร อาปะโม และญานิน สุดสวนสี. (2562). การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น*, 6(1), 373-387. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jg-mcukk/article/view/243679>
- ศิริชัย พงษ์ชัย. (2561). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์* (พิมพ์ครั้งที่ 26). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (ม.ป.ป.). *ข้อมูลผลการเรียนนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา*. https://struc.nstru.ac.th/struc/report_data_mko7.php
- อัญญ์นิชตา รุ่งวิชานวัฒน์ และฤทัยชนนี ลิทธิชัย. (2556). พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(1), 85-118. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/eJHUSO/article/view/85725/>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.